

Limba și literatura română

Ghid complet
pentru Evaluarea Națională
- clasa a VIII-a -

Lectură	3
Redactare	18
Comunicare orală	29
Elemente de construcție a comunicării	38
Interculturalitate	83

FIȘE DE LUCRU**• LECTURA****Tipuri de texte**

Textul narativ (epic)	88
Textul liric	89
Textul dramatic	90

Moduri de expunere

Narrațiune	91
Descriere de tip portret	92
Descriere de tip tablou	93
Dialogul	94

Tipare textuale de structurare a ideilor**• Texte literare**

Textul literar în proză	95
Textul literar în versuri	96
• Texte nonliterare	
Textul narativ nonliterar	97
Textul descriptiv nonliterar	98
Textul explicativ	99
Textul multimodal	100
Textul dialogat	101
Textul argumentativ/de opinie	102

• REDACTARE

Planul de idei	103
Rezumatul	104
Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă	105
Textul narrativ	106
Textul descriptiv (tablou și portret)	107
Textul narativ-descriptiv cu secvență dialogată	108
Textul dialogat	109
Caracterizarea personajului	110
Scrisoare. Cerere. E-mail	111
Jurnalul	112

• COMUNICARE ORALĂ

Noțiuni de comunicare orală	113
-----------------------------------	-----

• ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

Ortoepie și ortografie	114
------------------------------	-----

Vocabular	115
-----------------	-----

• Morfologia

Verbul	116
--------------	-----

Substantivul	117
--------------------	-----

Pronumele și adjecțivul pronominal	118
--	-----

Adjecțivul	119
------------------	-----

Numeralul	120
-----------------	-----

Adverbul	121
----------------	-----

Prepoziția	122
------------------	-----

Conjuncția	123
------------------	-----

Interjectia	124
-------------------	-----

• Sintaxa

Predicatul	125
------------------	-----

Realizarea propozițională a numelui predicativ	126
--	-----

Subiectul	127
-----------------	-----

Realizarea propozițională a subiectului	128
---	-----

Atributul	129
-----------------	-----

Atributiva	130
------------------	-----

Complementul direct	131
---------------------------	-----

Compleativa directă	132
---------------------------	-----

Complementul indirect	133
-----------------------------	-----

Compleativa indirectă	134
-----------------------------	-----

Complementul prepozițional	135
----------------------------------	-----

Compleativa prepozițională	136
----------------------------------	-----

Circumstanțialul de loc	137
-------------------------------	-----

Circumstanțiala de loc	138
------------------------------	-----

Circumstanțialul de timp	139
--------------------------------	-----

Circumstanțiala de timp	140
-------------------------------	-----

Circumstanțialul de mod	141
-------------------------------	-----

Circumstanțiala de mod	142
------------------------------	-----

Circumstanțialul de cauză	143
---------------------------------	-----

Circumstanțiala de cauză	144
--------------------------------	-----

Circumstanțialul de scop	145
--------------------------------	-----

Circumstanțiala de scop	146
-------------------------------	-----

• INTERCULTURALITATE

Noțiuni de interculturalitate	147
-------------------------------------	-----

• TESTE .....

148

Lectură. Redactare. Comunicare orală.
 Elemente de construcție a comunicării.
 Interculturalitate

Lectură

TEXTUL LITERAR

Textul literar este produsul imaginației unui scriitor, având drept scop sensibilizarea cititorului. El aparține literaturii și creează o lume imaginară, bazată pe emoție.

Trăsături:

- autorul prezintă propria viziune asupra unei realități pe care o filtrează prin prisma sensibilității sale;
- autorul creează un univers fictional care se remarcă prin originalitate;
- textul literar transmite emoții, trăiri, sentimente, idei, gânduri, atitudini;
- textul literar emționează/ sensibilizează cititorul;
- universul imaginar este susținut de limbajul expresiv, care se bazează pe utilizarea unor alăturări inedite de cuvinte (figuri de stil, imagini artistice);
- textul literar este redactat în versuri sau în proză.

TEMĂ	domeniul, ideea, atitudinea în jurul căruia/ căreia se organizează textul literar (de exemplu: <i>natura</i> , <i>copilăria</i> , <i>iubirea</i> , <i>istoria</i>). Tema unui text literar se poate stabili în funcție de câmpul lexical predominant sau de sentimentul/ ideea centrală a textului.
CUVÂNT-CHEIE/ MOTIV LITERAR	termenul reluat sau subliniat cu insistență care contribuie la construirea mesajului unei opere literare.

I. TEXTUL LITERAR NARATIV (EPIC)

TEXTUL EPIC	- este textul literar în care viziunea unui autor asupra temei abordate este prezentată prin intermediul naratorului, personajelor, acțiunii.
TRĂSĂTURI	<ul style="list-style-type: none"> - transmite, în mod indirect, sentimente, emoții, gânduri, atitudini, prin intermediul unei instanțe/ ipostaze/ „voci” narrative (narator). - în funcție de gradul de implicare a naratorului în text, perspectiva narativă poate fi subiectivă sau obiectivă. - are acțiune fixată în temp și spațiu (prin coordonate spatio-temporale). - Acțiunea poate fi relatată pe momentele subiectului.

IDEE

PRINCIPALĂ

- **Personajul** este o instanță narativă care ia parte la acțiune.
- **Conflictul** se bazează pe idei, concepții contradictorii ale personajelor.
- Modurile de expunere prezente în textul epic sunt **narațiunea, descrierea, dialogul, monologul**.
- **Limbajul** textual se poate remarcă prin **expresivitate**.

IDEE

SECUNDARĂ

PLANUL

SIMPLU DE IDEI

PLANUL DEZVOLTAT DE IDEI

NARATOR/ POVESTITOR

REPERE DE SPAȚIU ȘI TIMP

ACȚIUNE

informația esențială cuprinsă într-un fragment de text.

informația detaliată care constituie o dezvoltare a ideii principale.

ideile principale, înlántuite în ordinea apariției lor în text.

ideile principale și ideile secundare corespunzătoare acestora, înlántuite în ordinea apariției lor în text.

instanța care relatează întâmplarea.

Clasificare:

a) narator obiectiv (neimplicat în acțiune);

b) narator subiectiv (implicat în acțiune, ca martor sau ca personaj).

cuvinte/structuri care plasează exact acțiunea într-un anumit loc și într-un anumit moment.

înlăntuirea întâmplărilor realizate de personaje, relatate de narator, fixate în timp și spațiu.

Momentele acțiunii/ subiectului:

1. **expozițunea** – circumscrise locul, indică timpul și unele dintre personaje (situația inițială);
2. **intriga** – momentul care provoacă un conflict (cauza acțiunii);
3. **desfășurarea acțiunii** – succesiunea întâmplărilor declanșate de intrigă;
4. **punctul culminant** – momentul de maximă intensitate (situația dificilă);
5. **deznodământul** – surprinde rezolvarea conflictului (situația finală).

PERSONAJE

- ființe imaginare care participă la întâmplările din text

Personajele pot avea:

- trăsături fizice (referiri la aspectul exterior, vestimentație, statură etc.)
- trăsături morale (calități și defecte)

TIPURI DE PERSONAJE:

În funcție de gradul de implicare în acțiune, ele pot fi:

- **principale** (aflate în centrul acțiunii, participând la toate momentele subiectului);
- **secundare** (ajută la conturarea acțiunii și se raportează la personajele principale);
- **episodice** (își fac apariția de obicei într-un singur episod al acțiunii).

În funcție de felul în care sunt construite, ele sunt:

- **individuale;**
- **colective.**

În funcție de semnificația morală a comportamentului lor, ele sunt:

- **pozitive;**
- **negative.**

PERSPECTIVĂ
NARATIVĂ

- a) perspectivă **obiectivă** (narator obiectiv, narativă realizată la persoana a III-a);
- b) perspectivă **subiectivă** (narator subiectiv, narativă realizată la persoana I).

1) MODURI DE EXPUNERE

DEFINITIE

TRĂSĂTURI

a) NARATIUNEA

- modul de expunere prin care naratorul relatează întâmplări la care iau parte personaje.

- prezența naratorului (obiectiv sau subiectiv);
- utilizarea preponderentă a verbului;
- localizarea întâmplării în timp și spațiu (repere spațio-temporale);
- succesiunea logică și cronologică a întâmplărilor;
- prezența personajelor, care participă la acțiune.

EXEMPLU:

Abia fură gătiți, până ce sosi și împăratul și năvăli cu ceata cea strălucită asupra crâșmei. Împăratul, feierul cel de împărat și voinicii cei mândri se coborără toti cu toții de pe cai, ziseră „bună ziua” și băură vin de cela bun... După ce și-au băut vinul și și-au zis vorbele, încălecară apoi și se duseră încă mai repede decât cum au fost venit... De Florița... nimeni n-a întrebat, nimeni nu s-a îngrijit. Numai feierului de împărat i se părea cum că nu e precum ar trebui să fie: cum că vinul nu e ca lauda, cum că crâșmărița nu e ca vestea... (Ioan Slavici, *Florița din Codru*)

Trăsături:

- Textul are narator obiectiv (narrativă la persoana a III-a).
- Este frecvent verbal (sosi, năvăli, băură, încălecară etc.).
- Sunt prezente repere spațio-temporale (până ce sosi și împăratul, crâșmă).
- Prezintă evenimente la care iau parte personaje (împăratul, feierul de împărat, voinicii, Florița).

b) DESCRIEREA	<p>- modul de expunere prin care se prezintă detaliile semnificative ale unui tablou de natură, unor fenomene specifice anumitor anotimpuri, diverselor obiecte, unor chipuri umane sau ale unor personaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - este de două feluri: <ol style="list-style-type: none"> 1) descriere de tip tablou; 2) descriere de tip portret. - evidențiază detalii semnificative prin care se transmit sentimente față de aspectul surprins; - se bazează pe utilizarea frecventă a grupului nominal (substantiv - obiectul descrierii, adjecativ - trăsătura obiectului); - sunt întrebuițăte elemente de expresivitate: <ol style="list-style-type: none"> 1) figuri de stil, dintre care se remarcă prezența epitetului; 2) imagini artistice. - timpurile verbale specifice sunt, în general, prezentul și imperfectul.
----------------------	---	---

EXEMPLU: *Matilda văzu că înaintea lor se întindea o cărăruie de pământ, care ducea spre o căsuță minusculă, de cărămidă. Era o casă aşa de mică, încât mai degrabă părea făcută pentru păpuși decât pentru oameni. Cărămizile din care fusese construită erau acum vechi, decolorate și aproape sfărâmicioase. Avea un acoperiș cenușiu de tablă și un horn mic, iar în partea din față se vedea două ferestre ucișă.*

(Roald Dahl, *Matilda*)

Trăsături:

- Textul descriptiv prezintă imaginea unei case.
- Este utilizat grupul nominal (*o cărăruie de pământ, o căsuță minusculă, de cărămidă, Cărămizile... vechi, decolorate și aproape sfărâmicioase, un acoperiș cenușiu de tablă, un horn mic*).
- Descrierea emoționează prin frumusețea obiectului descris, amintindu-i cititorului de copilarie.
- Elementele de expresivitate sunt figurile de stil (epitetul, enumerată), imagini vizuale (*se vedea două ferestre ucișă*).
- Timpul verbal frecvent este imperfectul (se *întindea, ducea, avea* etc.).

c) DIALOGUL	<p>- modul de expunere prin care se redă schimbul de replici dintre personaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sunt utilizate mărci ale adresării directe (exclamații, interogații, imperitive, vocative, interjecții, persoana a II-a a pronumelor/verbelor); - replicile personajelor sunt marcate prin semne de punctuație specifice (linia de dialog, semnul întrebării, semnul exclamării); - sunt folosite verbe declarative (<i>a zice, a spune, a întreba, a răspunde</i> etc.).
--------------------	--	---

EXEMPLU:

— *Ei! ziceți voi cum știți; eu zic cum am apucat. Așa se zicea pe vremea mea, când a ieșit întâi moda asta la copii – marinel.*

— *Vezi că sunteți proaste amândouă? întrerupe Tânărul Goe. Nu se zice nici marinal, nici marinel...*

— *Da' cum, procopșitule? întreabă tanti Mița cu un zâmbet simpatic.*

— *Mariner.*

— *Apoi de! n-a învățat toată lumea carte ca d-ta! zice mam'mare, și iar sărută pe nepoțel și iar îi potrivește pălăria de mariner.*

(I.L. Caragiale, *D-I Goe*)

Trăsături:

- Textul dialogat constă în schimbul de replici dintre personaje.
- Pentru fiecare replică se folosește linie de dialog.
- Sunt utilizate mărci ale adresării directe: *Da' cum, Apoi de!* etc.
- Apar verbe declarative: *zice, spune, întrerupe, propune* etc.

d) MONOLOGUL

d) MONOLOGUL	- modul de expunere prin care se redă vorbirea neîntreruptă a unui personaj, în prezență sau în absență altor personaje.	- se utilizează în special în textul dramatic, dar poate fi utilizat și în textul epic sau liric; - este un tip de discurs continuu al cărui autor nu așteaptă un răspuns; - personajul își analizează stările sufletești, concepțiile, ideile și le aduce la cunoștința cititorilor sau a spectatorilor; - sunt utilizate mărci ale adresării directe; - sunt folosite semne de punctuație specifice (semnele exclamării și întrebării); - sunt utilizate verbe declarative.

EXEMPLU: *Am făcut tot ce trebuia, reluă Moromete cu o sfârșare, le-am dat tot ce era, la toți, fiecăruia ce-a vrut... Ce mai trebuia să fac și n-am făcut? Ce mai era de făcut și m-am dat la o parte și n-am avut grija? Mi-au spus ei mie ceva să le dau și nu le-am dat? A cerut cineva ceva de la mine și eu am spus nu?*

(Marin Preda, *Morometii*)

Trăsături:

- Fragmentul de text literar în proză este un monolog în absența altor personaje.
- Personajul Moromete analizează situația de criză prin care trece familia sa.
- Sunt utilizate interogații; se folosește punctuația specifică.
- În text, se remarcă prezența verbului declarativ *a relua*.

Fișă de lucru 1

LECTURĂ

Tipuri de texte

Textul narativ (epic)

Duminică, văzând că iar n-am pâine, am coborât la magazinul Angst din apropiere. Era o vreme splendidă, neobișnuită pentru luna ianuarie. Ca mulți dintre semenii mei, am și eu, probabil, în trup, o mulțime de celule cu amintiri vegetale, care mă fac să „râd la soare“ și să fiu veselă odată cu „vremea cea bună“. De data aceasta, totuși, meteosensibilitatea mea nu funcționa normal. Am intrat în magazin cu un soi de neliniște pe care n-am stat să-o analizez, am cumpărat pâine, am ieșit din magazin cu un aer posac, deși nu mă certasem cu nimeni, și a trebuit să constată evidența: eram de-a dreptul supărată, supărată rău. M-am oprit brusc în mijlocul drumului, ca Socrate când trebuia să se gândească la adevărurile lumii, și m-am întrebăt ce se întâmplă. N-a trebuit să stau locului o zi întreagă, ca filozoful, ca să rezolv problema, căci mi-am dat seama imediat de ce mă purtam ca un om profund ofensat. Fiindcă în cele două săptămâni de când începuse anul, era a doua oară când mi se furase preșul din fața ușii. Într-adevăr, la ieșire am constatat lipsa celui de-al doilea preș, dar sentimentul de râu s-a cristalizat abia apoi...

Am studiat intrările de la celelalte apartamente din bloc. Jumătate n-aveau în față nici un fel de preș, mi-au amintit de roțile de automobil fără apărătoare, iar jumătate erau împodobite cu un soi de cărpe jegoase, una mai neplăcută la vedere decât alta. La ce bun să te ștergi pe ceva mai murdar decât pantofii? Mi-au venit în cap câteva soluții ca să rezolv această primă problemă socială de care mă izbeam în 2004. Cea dintâi, cum se și cuvine, literară, era să lipesc pe ușă, jos, blestemele lui Arghezi pentru cel care ar mai atenta la preșul meu. Celelalte: să-i pun o alarmă, ca la mașinile scumpe; să-l lipesc cu Super Glue; să scriu pe dos Hoțule!

(Ioana Pârvulescu, Preșul)

1. Naratorul textului dat apare în ipostază ..., deoarece ... .
2. Întâmplarea prezentată se desfășoară în luna ..., iar spațiul acțiunii este ... .
3. Prezintă una dintre soluțiile la care se gândește personajul pentru a rezolva problema.
4. Consider că supărarea personajului este/nu este justificată deoarece ... .
5. Într-un text de minim 100 de cuvinte, demonstrează că textul dat este unul narativ.

Textul liric

Azi am văzut, înfiripată, ființa ploii mlădioase:
Avea o haină cenușie și foșnitoare de mătase.

Purta pe umeri mii de lanțuri subțiri, până la brâu,
Dar le zvârlea pe rând, în treacăt, pe apa turbure din râu.

Și de inele fără număr îi erau mâinile-ncărcate,
Și le scotea, pe fiecare, și le zvârlea pe lac, pe toate.

Lângă răzoare, prin grădină, trecea foșnind de-atâtea ori!
Și răsturna cu poala rochii, pe brazdă, proaspetele flori...

Și-n toate inimile noastre, pe rând, trecând ca un paharnic,
Turna ca-n cupe fără număr, dintr-însul, plânsul cel zadarnic.

(Alice Călugăru, *Ploaia*)

1. Prezintă un sentiment/o emoție pe care o transmite poetul în textul dat.
2. Imaginea ploii este sugerată:
  - de epitetul ...
  - de metafora ...
  - de personificarea ...
  - de comparația ...
3. Rescrie din text o imagine vizuală și una auditivă.
4. Precizează rima și măsura poeziei.
5. Explică, în minimum 50 de cuvinte, sensul sintagmei „*Lângă răzoare, prin grădină, trecea foșnind de-atâtea ori!*” din cea de a patra strofă.
6. Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, relația dintre sentimentele transmise și elementele cadrului natural.
7. Într-un text de minimum 100 de cuvinte, demonstrează că textul-suport este unul liric.

Se dă textul:

Ai făcut un rol impresionant în filmul „Harry Potter și Talismanele Morții: Partea I“ și ți-ai exploatat la maxim calitățile actoricești. Ai simțit că de această dată provocarea a fost alta?

Daniel Radcliffe: Da, pentru că și noi am crescut și am început să vedem lucrurile altfel, astfel încât și provocarea a fost alta. Dar a fost vorba despre un drum progresiv, nu e ca și cum am fi făcut un salt uriaș de la o etapă la alta. A fost o trecere naturală, am crescut odată cu personajele și implicit ni s-a schimbat și modul în care am jucat. Dar pentru că s-a renunțat la ideea inițială de a face un singur film, ceea ce ar fi fost dezastruos, dacă ținem cont de complexitatea poveștii, am avut mai mult timp să ne explorăm personajele și să le construim așa cum trebuie.

Din căte știi, nu prea erai un cititor împătit înainte de a-l interpreta pe Harry Potter. Cum ai intrat în contact cu prima carte?

Daniel Radcliffe: Părintii mei mi-au citit-o. Cred că aveam 8 sau 9 ani. Nu îmi plăcea deloc să citesc, mi se părea chiar plăcăsitor, aşa că m-am distrat mai mult când mi-a fost citită. Tatăl meu se amuză foarte tare interpretând personajele pe diverse voci, aşa că mă distrau și eu copios. Dar când mi-au citit-o și pe a doua deja îmi pierdusem puțin interesul, însă când am primit rolul mi-am spus: „Oh, acum chiar trebuie să le citeșc“. (Râde)

Dar când le-ai citit prima oară, te-ai gândit vreodată că ai vrea să fii Harry Potter?

Daniel Radcliffe: Nu în mod special. Viața lui îmi părea a fi un adevarat coșmar (Râde). Însă după ce am primit rolul am recitit cărțile cap-coadă și au început aproape să mă obsedeze. De exemplu, filmam ziua, iar seara încă eram cu gândul la ce făcusem peste zi. și noaptea mă luptam cu dușmani imaginari.

Cei care s-au uitat la toate cele șapte filme de până acum au văzut cum s-a maturizat personajul. Dar cum te-ai schimbat tu sau în care aspecte ai rămas același?

Daniel Radcliffe: Am rămas același tip plin de energie, hiperactiv și curios. Și sunt și acum la fel de respectuos cu cei cu care lucrez pe platou. E un lucru absolut necesar atunci când lucrezi aproape zilnic cu niște oameni timp de 11-18 luni. În rest nu m-am schimbat radical, doar m-am maturizat, dar e un lucru absolut firesc. (Râde)

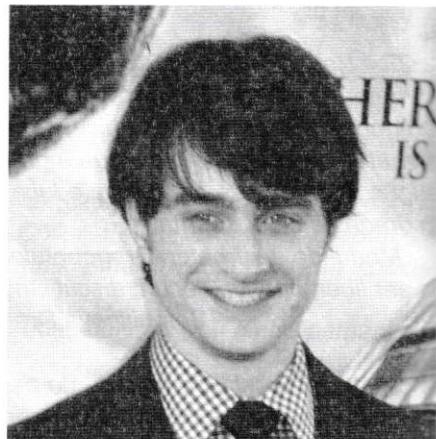
Ești trist că toată această aventură se apropie de final?

Daniel Radcliffe: Pentru toți e trist, nu doar pentru mine, mai ales că lucrăm de mai bine de 10 ani împreună. Să știi că am plâns pe bune și timp de două ore nu m-a putut consola nimeni. Dar patru ore mai târziu eram în avion citind un nou scenariu. Așa că lucrurile merg într-un fel sau altul mai departe. (Râde)

Cu ce ai rămas după Harry Potter?

Daniel Radcliffe: Cu un start incredibil în carieră și cu multe, multe perechi de ochelari. E singurul suvenir cu care am vrut să rămân. Dincolo de toate, acest rol m-a propulsat într-o industrie în care e foarte greu de pătruns și sunt recunosător pentru asta.

(<https://m.cinemagia.ro/stiri/interviu-cu-daniel-radcliffe-harry-potter-17951/>)

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

Respect pentru oameni și cărți

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, sensul din text al cuvântului „interes”.

INTERES, interes, s. n. 1. Preocupare de a obține un succes, un avantaj; râvnă depusă într-o acțiune pentru satisfacerea anumitor nevoi. 2. Avantaj, folos, câștig, profit. • Loc. adj. De interes general (sau public) = de importanță socială, util colectivității. • Expr. A-și face interesele = a fi preocupat numai de treburile personale. 3. Dobândă. • (Jur.) Daune interese = despăgubire bănească pentru repararea unui prejudiciu. 4. Orientare activă și durabilă, dorință arzătoare de a cunoaște și de a înțelege pe cineva sau ceva. 5. Înțelegere și simpatie față de cineva sau de ceva; grijă, solicitudine. 6. Ceea ce atrage, trezește atenția; atracție. [Pl. și: (rar) interesuri] – Din it. **interesse**, rus. **интерес**, germ. **Interesse**.

(Dicționarul explicativ al limbii române, București, Ed. Univers Enciclopedic Gold, 2016)

2 puncte

2. Înainte de a interpreta rolul lui Harry Potter, actorul Daniel Radcliffe era:

- a. un cititor împătimit.
- b. un copil căruia i se citeau cărți.
- c. un copil căruia nu-i plăcea deloc cărțile.
- d. un copil care prefera să se joace.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. După ce a jucat rolul lui Harry Potter, actorul a rămas cu:

- a. un start în carieră.
- b. multe perechi de ochelari.
- c. încercarea de a pătrunde în lumea filmului.
- d. un început spectaculos de carieră și multe perechi de ochelari.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

4. Menționează într-un enunț tema textului, justificându-ți opțiunea cu două informații din text.

4 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din text.

6 puncte

ENUNȚ	CORECT	INCORECT
a. Actorii din această serie au crescut odată cu personajele.		
b. Viața lui Harry Potter i s-a părut actorului Daniel Radcliffe foarte frumoasă.		
c. Seara, după filmări, actorul nu se mai gândeau la personaj.		
d. Filmările au durat peste 10 ani.		
e. Când acestea s-au încheiat, actorul a fost foarte fericit.		
f. Cariera lui Daniel Radcliffe a început cu acest rol.		

6. Explică, în 50-80 de cuvinte, relația dintre ilustrație și textul dat.

6 puncte

7. Redactează un text de 60-100 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre următoarea afirmație: „O carte este un dar pe care îl poți deschide iar și iar.” (Garrison Keillor), valorificând informații din text.

8 puncte

Se dă textul:

Respect pentru oameni și cărți

Stimate domnule Potter,

Avem placerea de a vă informa că ați fost admis la Școala pentru Vrăjitoare și Vrăjitori Hogwarts. Vă trimitem în anexă lista echipamentului și a manualelor necesare. Semestrul începe la 1 septembrie, a.c. Așteptăm bufnița dumneavoastră nu mai târziu de 31 iulie, a.c.

A dumneavoastră,
Minerva McGonagall
Director adjunct

Scrie, în caseta fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:

- a. placerea, Vrăjitori.
- b. Școala, în.
- c. placerea, Vrăjitoare.
- d. septembrie, dumneavoastră.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

2. Cuvântul subliniat în secvența „Așteptăm bufnița dumneavoastră nu mai târziu de 31 iulie, a.c.“ este:

- a. substantiv comun.
- b. pronume de politețe.
- c. pronume personal.
- d. adjecțiv pronominal.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

3. Forma verbală „ați fost admis“ este:

- a. construcție pasivă.
- b. construcție activă.
- c. construcție reflexivă.
- d. construcție incidentă.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este .

2 puncte

4. Completează spațiile libere din textul următor, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.

4 puncte

„Dacă în copilărie _____ (a avea acces – persoana I, singular, condițional-optativ, perfect) la cărțile cu Harry Potter, sunt convins că nu doar copilăria, ci și _____ (tinerețe – substantiv comun, articulat hotărât), maturitatea și bătrânețea _____ (meu) _____ (a arăta – condițional-optativ, perfect) altfel.“

(Florin Bican, traducător al primului volum din seria *Harry Potter*)

5. Rescrie secvența următoare, astfel încât complementul direct să fie exprimat printr-un clitic pronominal personal: „Așteptăm bufnița dumneavoastră“.

4 puncte

7. Textul de mai jos conține greșeli de punctuație.

Ajutați-mă să găsesc primul volum din seria Harry Potter o carte despre care am auzit că este foarte interesantă dar pe care nu am găsit-o în alte librării

Corectează textul, adăugând semnele de punctuație corespunzătoare. 4 puncte

8. Redactează un text narativ, de 40-70 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare neobișnuită (reală/imaginată), utilizând minimum un verb la indicativ, imperfect și două forme pronominale. 8 puncte

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Se dă textul:

Simțindu-și, în chip straniu, picioarele ca de plumb, Harry intră în rând în spatele unui băiat cu părul de culoarea nisipului, urmat îndeaproape de Ron. Ieșiră din încăpere și traversără din nou holul de la intrare, pășind pe o ușă dublă în sala de festivități.

Harry nu-și imaginase niciodată un spațiu atât de minunat și totodată atât de ciudat. Era luminat de mii și mii de lumânări, care pluteau prin aer pe deasupra a patru mese lungi la care se așezaseră deja ceilalți elevi. Pe mese erau farfurii și cupe de aur strălucitor. În fața sălii era o masă lungă, la care stăteau profesorii. Sutele de fețe care îi priveau păreau lampioane palide în lumina tremurătoare a lumânărilor. Așezate din loc în loc printre elevi, fantomele străluceau ca niște umbre de argint. Încercând să evite ochii care îl atîntea, Harry ridică privirea și văzu un tavan ca de catifea neagră, presărat cu stele. Cu greu puteai crede că ceea ce se vedea era de fapt un tavan și că sala cea mare nu comunică direct cu celul.

Privirile lui Harry coborâră rapid când, fără să scoată un cuvânt, doamna profesor McGonagall aduse un taburet, pe care îl așeză în fața celor din anul întâi. Pe el puse o pălărie țuguiată de vrăjitor. Era foarte ponosită, gata să se destrame.

Cuprins de panică, Harry se gândi că poate o să-l pună să scoată din ea un iepure. Observând că cei din sală stau toți cu ochii întări la pălărie, își atîntă și el privirea asupra ei. Preț de câteva clipe, domni o liniște desăvârșită. Apoi pălăria tresări. O gaură de deasupra borului se deschise larg, ca o gură, și pălăria începu să cânte. (...)

Toată sala izbucni în aplauze, de îndată ce pălăria își termină cântecul. Făcu o plecăciune spre fiecare dintre cele patru mese, după care rămase din nou nemîșcată.

— A, nu trebuie decât să probăm pălăria, îi șopti Ron lui Harry. Îl omor pe Fred, o ținea una și bună că trebuie să mă iau la trântă cu un trol.

Harry zâmbi cu jumătate de gură. Ce-i drept, să probezi o pălărie era mult mai bine decât să te pună cineva să faci o vrajă, dar tare și-ar fi dorit să o poată proba fără ca toată lumea să se uite la el. Pălăria părea să pună o mulțime de întrebări, iar Harry nu se simțea — cel puțin deocamdată — nici suficient de curajos, nici suficient de intelligent ca să-i poată face față.

(J. K. Rowling, Harry Potter și Piatra filosofală, fragment)

În timpul unei discuții la clasă referitoare la textul dat, îți notezi următoarele cuvinte-cheie:

- sală de festivități
- elevi
- pălărie
- cântec

În timpul discuției, au fost formulate următoarele idei referitoare la lumea fanteziei:

- Textul literar este produsul **imaginea**ii unui scriitor, având drept scop sensibilizarea **cititorului**.

Respect pentru oameni și cărți

- Lumea fanteziei reprezintă un univers imaginar, bazat pe emoție.
- Dincolo de evenimentele inspirate din realitate, această lume deschide noi orizonturi („printre noi, fantomele străluceau“, „pălăria începu să cânte“).
- Lumea fanteziei este creionată cu ajutorul limbajului artistic („picioarele ca de plumb“, „aur strălucitor“, „sutele de fețe păreau lampoane palide“ etc.)

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinti raportul dintre realitate și ficțiune, valorificând atât textul-suport, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:

- vei prezenta subiectul textului; **4 puncte**
- vei preciza semnificația ficțiunii în raport cu realitatea **6 puncte**
- vei interpreta două secvențe reprezentative pentru raportul realitate-ficțiune; **6 puncte**
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică. **4 puncte**

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte**

(organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);

- **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.